

På tal om barnfattigdom...

Janne Josefsson gör i sitt teveprogram Uppdrag Granskning en odysse genom Sverige för hitta de fattiga barnen, alla 220 000 som lär finnas enligt Rädda Barnen, Bris m fl. Och han hittar dem inte. Hur han än söker och ställer frågor till folk på gatan och till professionella får han inte tag i dem. Var finns dom?? Och finns dom??

Artikeln idag i Dagens Nyheter av **Susanna Alakoski** vidhåller att de finns, men Josefsson letande utgick från att fattiga barn ska se likadana ut som i 1800-talets England eller i Sverige före andra världskriget och då är det klart att han får leta. Om utgångspunkten är fel blir resultatet också fel. Utöver det som Susanna Alakoski tar upp ([läs hennes artikel](#)), vill jag lyfta fram ett par saker som jag anser belyser fattigdomsfrågan. Förr levde stora grupper familjer i fattigdom, med stora barnfamiljer i omoderna trånga bostäder, ensamma mödrar som fick lämna bort sina barn till fosterfamiljer på grund av ekonomiska skäl och inte minst skammen att få barn utan att vara gift.

Och det fanns en liten grupp som levde i ett överflöd, de var personer inom adeln, direktörer, jurister, läkare och andra välutbildade som utgjorde ett ledande skikt i samhället. Mellan dem och den stora gruppen fattiga fanns nästan inga beröringspunkter. Det var ett klassamhälle, där grupperna levde åtskilda.

Idag kan man säga att det råder det motsatta förhållandet, flertalet familjer har en god ekonomi, bor i radhus och villor eller i moderna lägenheter. Det är inte ovanligt att barnen har egna rum, egna datorer, egen platteve, egen iPhone (senaste generationen), läsplattor, åker på skidresor, har märkeskläder och så vidare. Många familjer skämmar bort sina barn med en materiell (onödigt) hög standard. De flesta barn

möts också i förskolan och i grundskolan (fast det pågår en förändring genom segregationen).

I mötet mellan de barn som har det mesta och de barn som lever med en ensamstående lågavlönad förälder eller en familj som lever på någon form av bidrag – i det mötet uppstår ojämlikheten. Barn och ungdomar jämför sig med andra, vill ha det som flertalet har. Det som idag är normen. Att inte ha råd att köpa de dyra märkesjackorna, jeansen och telefonerna är en plågsam diskussion för många familjer som måste prioritera maten och hyran.

Om det finns barn som inte får mat idag, beror det troligen inte på brist på pengar utan på andra sociala problem i familjen. För mat får de flesta, men de får inte det som en majoritet av barnen får av sina ekonomiskt starka föräldrar. När jag var barn åkte de flesta på kollo på somrarna, idag åker barnen till landet med sina föräldrar, eller båtsemester, eller språkresor, eller utomlands. För den mindre bemedlade gruppen blir barnen kvar hemma på gården, för koloniverksamheten är mer eller mindre nedlagd. Och om den finns kvar kostar det pengar.

I den förhärskade materiella standard som idag är norm, finns det familjer som inte kan ge sina barn det andra får och som upplever sig vara i ett slags utanförskap. För ett tag sedan slog polisen larm om att barn rånar barn. Mina söner fick sina jackor stulna och nyligen blev grannarnas barn bestulna på mobiler och pengar. Ett nytt fenomen sa polisen. Man måste ställa sig frågan:

Varför stjälar barn jackor av andra barn? De hade ju egna jackor, det är inte för att de fryser Janne Josefsson! Det var inte heller vilka jackor som helst, det var just de som deras föräldrar inte hade råd att köpa! Likaså är de nya generationerna mobiler stöldbegärliga. I upploppen i Londons fattiga förorter plundrades butikerna på just de varor som de ekonomiskt starka grupperna har råd att köpa, klockor,

mobiler, dyra kläder osv.

Vi lever i ett konsumtionssamhälle, där vi markerar vår status, vilka vi är genom materiella ting som hur vi bor, var vi bor, klär oss, vilka bilar vi har, vilka resor vi gör mm. (Titta på Zlatan!) Samtidigt som samhället uppmuntrar köpfesten ökar klassklyftorna, den grupp som inte kan delta reduceras och blir utanför. Speciellt känsligt är det för deras barn som dagligen konfronteras med den stora majoriteten som kan. Det kan ju hända att en del föräldrar ger upp och köper ett par dyra jeans för att barnet inte ska känna sig utanför, vilket sker på matpengarnas bekostnad. Det kan man kanske moralisera över, men de flesta vill ju att barnen ska få det som de flesta barn tycks få.

Ett räkneexempel: En barnfamilj med en vuxen och två barn (3 och 13 år) kan få försörjningsstöd på 8 650 kr + hyra för en månad (enligt riksnormen). En genomsnittsfamilj där båda arbetar får kanske ut 35 – 40 000 med jobbskatteavdrag.

Jag tycker nog inte att begreppet Barnfattigdom är relevant utan anser att det handlar om ojämlikhet i levnadsvillkor mellan barnfamiljer, där måttet på framgång i vårt samhälle är kopplad till materiell standard. Att då granska barnfattigdom som Janne Josefsson, som ger sig ut för att leta efter trasigt klädda och hungriga barn är rent löjeväckande. Är karln naiv?

Claudette

Övrig media:

AB – [Uppdrag granskning borde ha läst på](#)